

Talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2026 -2029

Kaupunginhallitus 20.10.2025 § 264
608/02.02.00/2025

Valmistelija

Talousjohtaja Heli Lähteenmäki

Kaupunginjohtajan ehdotus talousarvioksi 2026 ja taloussuunnitelmaksi 2026-2029 on valmistunut. Kaupunginhallitus käsittelee sitä 20.10. sekä 3.11.2025 ja kaupunginvaltuusto 10.11.2025.

Liite 1, KH 20.10.2025

Kaupunginhallitus antoi 9.6.2025 toimitelille vuoden 2026 talousarvion laadintaa varten valmisteluohjeet eli toimialoille annetun ohjeellisen toimintakateluvun. Kokonaisraamin toimintakate ylitetään 0,45 miljoonaa euroa ohjeluvuissa olleen teknisen virheen vuoksi. Lautakuntien esitykset poikkesivat tämän lisäksi raamista vain 0,2 miljoonaa euroa.

Yleinen talouskehitys Suomessa on ollut jo usean vuoden hyvin vaimeaa. Se näkyy kuntataloudessa, joka on kiristynyt vuodesta 2024 lähtien. Talouden tilannekuva suunnitelmavuosien osalta on pysynyt ennallaan; talous kiristyy entisestään suunnitelmakaudella.

Jo vuosi sitten todettiin, että vuonna 2025 Naantalin talous on vielä tasapainossa, mutta vuonna 2026 talous painuu usealla mittarilla epätasapainoon. Vuosi 2026 painuu reilusti miinusmerkkiseksi, ja ilman nopeasti alkavaa talouden piristymistä pysyy miinusmerkkisenä koko suunnitelmakauden jos jatketaan kuten ennenkin. Suunnitelmakaudella tullaan siten tarvitsemaan sopeutustoimia talouden epätasapainon oikaisemiseksi.

Verotulokehityksen ennustetaan olevan suunnitelmakaudella vaimeaa, ja kustannukset kasvavat tulopuolen kasvua nopeammin. Lisäksi mittava investointiohjelma lisää poistoja, lainamäärää sekä korkokuluja suunnitelmakauden aikana. Tästä syntyy Naantalin talouden epätasapaino. Lähtötilanne haastaviin aikoihin on kuitenkin hyvä, ja voimme rauhassa suunnitella tulevia toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi.

Vuosi 2026 on arvioiva vuosi, jolloin tarkistetaan meno- ja tulopohja ja valmistellaan sopeutusohjelmaa vuosille 2027-2029. Nyt suunnitelmissa olevissa luvuissa on lähdetty siitä, että menosopeutusta tehdään vuosina 2027-2028 yhteensä kahdella miljoonalla eurolla ja vuonna 2029 0,4 %-yksikön kunnallisveron korotus. Menojen normaali 3 %:n kasvu on huomioitu laskennassa. Sopeutuksen määrä, aikataulu ja tapa tarkentuvat valmistelun edetessä.

Epävarmuustekijöistä suurimpia suunnitelmakaudella ovat valtionosuusuudistus, jonka tällä tietoa pitäisi tulla voimaan 1.1.2027, sekä Varhan pidemmän ajan palveluverkkosuunnitelman lopputulema sekä sen perusteella erilliseen yhtiöön siirrettävien kiinteistöjen talousvaikutukset vuodesta 2027 eteenpäin. Kummankaan sisältö ja vaikutukset Naantalin talouteen eivät ole vielä tiedossa. Suunnitelmakaudelle sisältyy jälleen merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Vuosi 2026 tulee olemaan myös investointien huippuvuosi 25,2 miljoonan euron investoinneilla. Vuosikate jää 8,5 miljoonaan euroon, joten lainaa joudutaan investointimenojen katteeksi ottamaan 16,0 miljoonaa euroa. Se on yhdelle vuodelle suuri lisäys. Yhden tällaisen vuoden Naantalin talous kestää, mutta sen jälkeen suunnan tulee kääntyä. Jotta velkaantuminen pysyy hallinnassa, tulee tulo-rahoituksen eli vuosikatteen nousta 10-12 miljoonan euron tasolle sekä investointitahdin rauhoittua lähemmäs vuosikatteen tasoa suunnitelmakaudella. Strateginen tavoite kattaa investoinnit 60 %:sti tulo-rahoituksella ei täyty 2026, 2027 eikä aikajaksolla 2026-2028. Sen sijaan näillä luvuilla tavoite toteutuu jälleen kolmen vuoden aikajaksolla 2027-2029.

Kuten hyvinvointialueuudistuksen jälkeen on todettu, kuntien nykyinen talouden kokoluokka kestää aiempaa huonommin riskejä ja yllätyksiä.

Talousarvioon ja taloussuunnitelmaan kuuluvat myös liiteosassa olevat ehdotukset henkilöstösuunnitelmaksi, talousarvion täytäntöönpano-ohjeiksi, ja maksupolitiikan sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteiksi.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus aloittaa vuoden 2026 talousarvion sekä 2026-2029 taloussuunnitelman käsittelyn.
Kokouskäsittely	Merkittiin, että talousjohtaja Heli Lähteenmäki, kehitysjohtaja Rikumatti Levomäki, sivistysjohtaja Kimmo Kuusimäki, tekninen johtaja Reima Ojala, henkilöstöpäällikkö Irmeli Niittymäki ja henkilökunnan edustaja Juha Ovaska olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan. Merkittiin, että valtuutettu Erika Tavio saapui kokoukseen klo 13.52. Merkittiin, että valtuutettu Harri Palomäki saapui kokoukseen klo 14.07.
Päätös	Kaupunginhallitus käsitteli alustavasti talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2029.